

Yargıtay, 12 Eylül Davasını Usulden Bozdu

Yargıtay 16. Ceza Dairesi, 12 Eylül darbesine ilişkin yargılanan 7. Cumhurbaşkanı Evren ile eski Hava Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral Şahinkaya hakkındaki davada yerel mahkeme kararını usul yönünden bozdu. - 02.11.2018

Yargıtay 16. Ceza Dairesi, 12 Eylül darbesine ilişkin yargılanan 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile eski Hava Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya hakkındaki davanın sanıkların ölümü nedeniyle düşürülmesine hükmeden yerel mahkeme kararını usul yönünden bozdu.

Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesi, 18 Haziran 2014'te Evren ve Şahinkaya'yı, 1979'da verdikleri muhtırayla anayasa ve TBMM'yi ortadan kaldırmaya ve görevini yapmasını engellemeye teşebbüs, 1980'de de cebren anayasayı tağyir, tebdil veya ilgaya ve bu kanun ile teşekkül eden TBMM'yi ıskat ve cebren men suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırmış, takdiri indirimle cezayı müebbet hapse çevirmişti.

Yargıtay 16. Ceza Dairesi ise temyiz incelemesi sonucunda sanıkların hayatını kaybetmesi nedeniyle davanın düşmesine karar vermişti.

Dosyayı yeniden görüşen yerel mahkeme, Yargıtay 16. Ceza Dairesi kararına uyarak düşme kararı verdi ve dosya tekrar Yargıtay 16. Ceza Dairesine geldi.

Daire, yerel mahkemenin kararını bu kez usul yönünden bozdu.

Bozma kararında, yerel mahkemenin gerekçesinde lehe olan kanunun 765 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) hükümleri olduğunun belirtilmesine karşın, hüküm fıkrasında 5237 sayılı TCK ve Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uyarınca karar verilmesi suretiyle gerekçe ile hüküm arasında karışıklığa neden olunmasının kanuna aykırı olduğu belirtildi.

Davanın geçmişi

12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra yürürlüğe giren, "Milli Güvenlik Konseyi üyelerinin yargılanamayacağı"na dair anayasanın geçici 15. maddesi, 12 Eylül 2010'daki referandumu ile kaldırıldı. Türkiye genelinde birçok kişi ve örgüt, darbenin sorumluları ile bu kişilerin emir ve talimatlarını uygulayanlar hakkında soruşturma başlatılması için suç duyurusunda bulundu.

Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesinin, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının soruşturma kapsamında, Evren ile Şahinkaya hakkında hazırladığı iddianameyi, 10 Ocak 2012'de kabul etmesiyle Türkiye tarihinde ilk kez bir darbenin sorumluları yargı önüne çıktı. İddianamede iki komutan, "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın tamamını veya bir kısmını değiştirmeye veya ortadan kaldırmaya ve anayasa ile teşekkül etmiş olan Türkiye Büyük Millet Meclisini ortadan kaldırmaya veya görevini yapmasına engel olmaya cebren teşebbüs etmek" ile suçlandı.

İlk duruşması, Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesinde, 4 Nisan 2012'de görülmeye başlanan yargılamalara, Evren ve Şahinkaya, sağlık durumlarını gerekçe göstererek katılmadı. Davanın bundan sonraki duruşmalarında her iki isim de savunmalarını, tedavi gördükleri hastanelerden sesli ve görüntülü iletişim sistemi üzerinden yaptı.

Evren ve Şahinkaya, savunmalarında, suçlamaları kabul etmeyerek, kurucu iktidar olduklarını, mevcut mahkemelerin kendilerini yargılayamayacağını savundu.

AYM, başvurularını "kabul edilemez" buldu

Bu arada, Evren ve Şahinkaya 13 Şubat 2013'te, dava nedeniyle haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda da bulundu. İki eski komutan, davanın görüldüğü Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesine, "12 Eylül iddianamesinin ve kamu davasının hukuken yok hükmünde olduğunun tespiti" için dilekçe verildiğini ancak mahkemece bu istemin reddedildiğini gerekçe gösterdi. Yüksek Mahkeme, 26 Haziran 2014'te Evren ve Şahinkaya'nın başvurusunu, olağan kanun yolları tüketilmediğinden kabul edilemez buldu.

Dava devam ederken, Terörle Mücadele Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı

Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la birlikte Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi kapatılınca dava, Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesine devredildi.

Savcı müebbet istedi

Cumhuriyet Savcısı Erdiñç Hakan Özdamakoęlu, 12 Eylül davasında verdiği esas hakkındaki görüşte, sanıklar Evren ve Şahinkaya'nın, 765 sayılı TCK'nın "Devlet kuvvetleri aleyhine cürümler" başlıklı 146. maddesi uyarınca ağırlaştırılmış müebbet hapisle cezalandırılmalarını istedi.

Mahkeme Başkanı Oktay Saday'ın açıkladığı hükme göre Evren ve Şahinkaya, 21 Aralık 1979'da dönemin başbakanına verdikleri muhtırayla anayasayı ve TBMM'yi ortadan kaldırmaya ve görevini yapmasını engellemeye teşebbüs suçundan, 12 Eylül 1980'de de cebren Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nı tağyir, tebdil veya ilgaya ve bu kanun ile teşekkül eden TBMM'yi iskat ve cebren men suçundan eylemlerine uyan 765 sayılı TCK'nın 146/1. maddesi gereğince ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Takdiri indirimle bu cezalar, "müebbet hapis cezası"na çevrildi.

Evren ve Şahinkaya hakkında, Askeri Ceza Kanunu'nun "askeri rütbelerin sökölmesi"ne ilişkin 30. maddesinin de uygulanmasına karar verildi.

Kararın ardından Evren ve Şahinkaya'nın avukatı, 24 Haziran 2014'de kararın bozulması istemiyle temyiz dilekçesini Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesine verdi. Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nin temyiz incelemesi sürerken Evren, 10 Mayıs 2015'te tedavi gördüğü Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nde 98 yaşımda, dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral Şahinkaya da 9 Temmuz 2015'te 90 yaşımda hayatını kaybetti.

Yargıtay 16. Ceza Dairesi, temyiz incelemesinde, sanıkların ölümleri nedeniyle davanın düşürölmesine karar verdi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA